

B | T | D The Balkan Trust
for Democracy

A PROJECT OF THE GERMAN MARSHALL FUND

PLANI I ZHVILLIMIT I KOMUNES TOPOJAN

**KOMUNA
TOPOJAN**

**Plani i zhvillimit i komunes
TOPOJAN
(Qarku i Kukesit)**

Tetor 2012

**Përgatitur nga: Riza ADEMAJ
Gentian PALUSHI
ALB-AID Kukës**

Përmbajtja e lendes

Përmbajtja e lendes	3
Parathënie.....	4
Metodologjia	6
Puna Përgatitore	6
Përfshirja e Aktorëve Lokal në Këtë Proces	6
Arritjet e Analizës së Situatës së Tanishme	7
Identifikimi i Një Vizioni për të Ardhmen	8
Identifikimi i Objektivave Kryesor	8
Identifikimi, Vlerësimi dhe Zgjedhja e Planit të Zhvillimit	8
Plani i Veprimit dhe Shkrimi i Dokumentit të Planit të Zhvillimit.....	9
Zbatimi i Planit Afat-Shkurtër	9
Monitorimi dhe Vlerësimi i Zbatimit të Planit Afat-Shkurtër	10
Përshtatja e Ndryshimeve e Zhvillimit të Planit Gjatë Fazës së Zbatimit	10
Përfitimet nga Plani i Zhvillimit	11
TË DHËNA TË PËRGJITHSHME	12
Historiku Përmbledhje e Shkurtër.....	12
Të Dhëna Demografike.....	13
ANALIZA E SITUATËS SË KOMUNËS	15
Bujqësia.....	15
Kullota dhe Pyje.....	17
ANALIZA SWOT E SITUATËS	24
VIZIONI DHE OBJEKTIVAT	26
Vizioni.....	26
Objektivat.....	26
OBJEKTIVI Nr 1	27
OBJEKTIVI NR 2,.....	29
ANEKS I .Lista e Prioriteteve	31
ANEKS 2 Koncept ide.....	37
ANEKSI 3. Plani i punës Mars –Korrik	40

Parathënie

Plani i Veprimit dhe Zhvillimit i Komunës TopoJan është realizuar në kuadër të projektit “Fuqizimi i Rolit të Komunitetit në Planifikimin Strategjik për Zhvillimin Lokal” i financuar nga Balkan Trust for Democracy dhe implementuar nga RASP (program Mbeshtetjes së Shoqatave Rurale), dhe është realizuar në bashkëpunim me organizatën Alb-Aid dhe Komunën TopoJan.

Balkan Trust for Democracy (BTD) është një iniciativë me një histori veprimtare 10 vjeçare, që mbështet demokracinë, qeverisjen e mirë dhe integrimin Euroatlantik në Europën Juglindore. Ky partneritet publiko-privat, që ka fituar mjaft çmime është krijuar fillimisht në vitin 2003 nga German Marshall Fund i SH.B.A, Agjensia e Shteteve të Bashkuara për Zhvillim Kombëtar (USAID) dhe Fondacioni Stewart Mott.

RASP (Programi i Mbeshtetjes të Shoqatave Rurale) është një organizatë me qendër në Tiranë, misioni i së cilës mbështetet në stimulimin e mundësive për banorët e zonave rurale për të përmirësuar jetesën dhe reduktuar varfërinë, nëpërmjet shfrytëzimit të mirë të burimeve natyrore, kulturore dhe njerëzore për të arritur një zhvillim të qëndrueshëm. RASP ka një eksperiencë të gjatë në zhvillimin e projekteve me pjesëmarrje të gjerë të komunitetit dhe në fokus të katër projekteve është zhvillimi i zonave rurale, forcimi i demokracisë dhe rolit të shoqërisë civile në planifikim, hartim dhe implementim të dokumenteve strategjike, planeve të zhvillimit, veprimit të zonave ku ata jetojnë .

Organizata “Alb aid” është një organizatë jo fitimprurëse, me bazë në Kukës, e suksesshme në implementimin e një sërë projektesh me karakter social dhe zhvillimor kryesisht në zonat rurale Veriore të Shqipërisë.

Synimi i këtij dokumenti është të ofrojë Pushtetit vendor, Qeverisë shqiptare, donatorëve bilateral dhe multilateral, organizatave Qeveritare dhe jo Qeveritare një program zhvillimi për promovimin e mbështetjes dhe investimeve të shërbejë si një mekanizëm planifikues, i cili kombinon prioritetet sipas sektoreve dhe fshatrave, prioritetet të cilat janë artikuluar nga drejtues të organeve vendore.

Komuna TopoJan ka një potencial të madh zhvillimi, me bukuri të vecante natyrore dhe në këtë kuadër Plan i Zhvillimit dhe Veprimit i

Komunës Topojan synon të përmbledhë të gjitha prioritetet e zones në një “dokument” të vetëm që do shërbejë si një guidë në zhvillimin e komunes në të ardhmen. Me mbështetjen e pushtetit lokal është realizuar një proces pozitiv për hartimin e këtij plani me një pjesëmarrje të gjere të komunitetit duke zbatuar Kodin e praktikës së mirë në të gjitha hallkat e tij si Përcaktimi i axhendës, Draftimi, dhe miratimi, dhe ky proces do të vazhdojë edhe me fazat e Implementimit, Monitorimit dhe Riformulimit.

METODOLOGJIA

Objektivi kryesor në procesin e përgatitjes së planit të zhvillimit afat-shkurtër të komunës së Topojanit, ka qenë përgatitja e një dokumenti me vlera të vërteta për vendim marrësit, sesa një dokument i zburuar e pa vlera, që nuk i përket kësaj komune. Në metodologjinë e zbatuar për kryerjen e planit të zhvillimit, i është dhënë prioritet aktorëve lokalë të mbështesin procesin nga fillimi deri në fund të tij. Gjatë këtij procesi u morën të gjitha masat që përfituesit e planit të zhvillimit të komunës të jenë përfshirë në të gjitha etapat, si dhe të japin kontributin e tyre. Një kujdes i veçantë i është kushtuar mbledhjes së të dhënave nga të gjithë sektorët e përfshirë.

Procesi i përgatitjes së planit të zhvillimit afat-shkurtër për zhvillimin e social- ekonomik të komunës ka kaluar në hapat e përbërë nga të cilët janë të përmbledhur më poshtë;

PUNA PËRGATITORE

Ndërgjegjësimi tek anëtarët e komunitetit në komunën e Topojan për rëndësinë e planit afat-shkurtër të zhvillimit i cili të jetë në një linjë me procesin e zhvillimit rajonal, kombëtar, ngritjen e një bashkëpunimi me partnerët lokal dhe ndërkombëtar. Palët e përfshira në këtë fazë përfshinë palët e interesit, pjesëtarë nga komuniteti (nga çdo fshat), strukturat e komunës , këshilli i komunës etj.

Takime me përfaqësuesit e zgjedhur të komunës për mënyrën se si do të veprohet me përgatitjen e planit afat-shkurtër të komunës.

Formimi i grupeve konsultative. Ky grup është ngritur nga pjesëtarët e komunitetit, numri i përfaqësimit në grup është bërë në bazë të numrit të popullsisë. Të gjithë anëtarët e zgjedhur në grupin konsultativ nuk ishin anëtarë të ndonjë force politike, pjesëtarë të administratës së komunës.

Ngritja e grupit qendror për përgatitjen e planit afat -shkurtër të zhvillimit.

PËRFSHIRJA E AKTORËVE LOKAL NË KËTË PROCES

Në të gjitha takimet, mbledhjet e punës, në sesionet e grupeve të punës që janë organizuar gjatë gjithë procesit të përgatitjes së planit të zhvillimit një vëmendje e veçantë i është kushtuar pjesëmarrjes së përfaqësuesve të

grupeve me bazë komunitare. Procesi ka qenë gjithmonë i hapur për të gjithë pjesëmarrësit për të bërë sugjerime ose për të dhënë kontributin e tyre në këtë proces, janë mirëpritur të gjitha vërejtjet apo sugjerimet e bëra.

Pjesëmarrësit në këtë proces përfaqësonin organizatat me bazë komunitare, organet e pushtetit lokal, si dhe përfaqësues të tjerë të komunitetit.

Në fakt vlen të theksohet më të madhe se në të gjitha takimet, mbledhjet e punës, në sesionet e grupeve të punës pati pjesëmarrje të gruas, por pjesëmarrja e saj dhe zëri i saj ishte shumë e vogël. Kjo për shkak të barrierave të mentalitetit të zonës si dhe nga mos zhvillimi ekonomik i saj, gruaja është akoma e pafuqishme të përçojë fuqishëm zërin e saj, gjë që u vu re gjatë gjithë procesit të zhvillimit të planit afat -shkurtër të zhvillimit.

ARRITJET E ANALIZËS SË SITUATËS SË TANISHME

Analiza e situatës së tanishme kryer përmes një procesi si më poshtë vijon;

- a. plotësimi i një formulari pyetësori nga të gjithë aktorët lokal (pjesëmarrësit në këtë proces).
- b. identifikimi dhe strukturimi i pikave të forta, dobësive, mundësive dhe kërcënimeve që janë të njohura me shkurtime si analiza SWOT.
- c. diskutime me hollësi nga grupet e punës për të identifikuar prioritet e zonave (fshatrave të komunës).

Të gjitha të dhënat e mbledhura janë kontrolluar nëse është informacion i vlefshëm i saktë dhe pastaj strukturat kanë vazhduar mënyrën e ngritjes së një pike të dhënave. Ata janë përdorur për të vlerësuar ndikimin e ndërhyrjeve të propozuara dhe identifikimin e treguesve lokal për të matur progresin e bërë. Të gjitha këto element të zgjedhur kanë kontribuar për përmirësimin e cilësisë të procesit të planifikimit. Një literaturë mjaftë e dobishme është mbledhur nga literatura lokale e Kukësit (studime, libra të ndryshëm në fusha të ndryshme që janë të përgatitura nga individ apo institucione) si dhe interneti, por duhet theksuar se materiali i publikuar në internet është mjaftë i pakët.

IDENTIFIKIMI I NJË VIZIONI PËR TË ARDHMEN

Një vizion i qartë për të ardhmen e komunës ka një rëndësi të veçantë në procesin e planit afat -shkurtër të zhvillimit. Duke shprehur dëshirën e përbashkët të komunitetit dhe përfshirjen për një të ardhme më të mirë se ajo e sotmja është bërë faktor frymëzuese për përpjekjet e suksesshme të zbatimit të programit dhe projekteve të identifikuara, vlerësuara si prioritet për zhvillim lokal të qëndrueshëm. I gjithë procesi i kontributit për përfaqëse lokale të ecjes së zhvillimit socio-ekonomik më të rrethit, është mjaft e rëndësishme që komuna të ece me hapa të njëjtë me atë të rrethit dhe Qarkut Kukës. Identifikimi i vizionit të komunës së Topojanit erdhi natyrshëm si një rezultat i analizës së situatës me pjesëmarrësit në takime, mbledhjet e punës, sesione të ndryshme pune, për konceptin e planit të zhvillimit dhe procesit të përfundimit të tij si projekt.

IDENTIFIKIMI I OBJEKTIVAVE KRYESOR

Identifikimi i objektivave kryesor i strategjisë së planit të zhvillimit ka ndjekur identifikimin e vizionit të komunës, analizës SËOT dhe mbledhjes së gjetjeve që janë marrë nga burime të vëna në dispozicion, potenciale, mundësi, pozicioni gjeografik i saj, të gjitha këto së bashku kontribuojnë në integrimin e kësaj zone me tregun lokal dhe më gjerë. Objektivat janë klasifikuar në tre zona kryesore dhe së bashku me projektet dhe treguesit e progresit janë strukturuar në formë e një matrice ose të një kornize plan zhvillimi.

IDENTIFIKIMI, VLERËSIMI DHE ZGJEDHJA E PLANIT TË ZHVILLIMIT

Zgjedhja si strategji janë veprime, të cilat kontribuojnë në zbatimin e përmbushjes së vizionit dhe të objektivave strategjike për zhvillimin e zonës.

Orientimi i zhvillimit të komunës së Topojanit siç është bërë i pranishëm në përshkrimin e vizionit qëndron në atë të prioritetit të zhvillimit të blegtorisë, përpunimit të produkteve të qumështit, pyllëzime si dhe inkurajimi i turizmit, si duke mos anashkuar dhe fushat e tjera. Shtrirja e zonës, terreni malor, kullota në bjeshkët e fshatrave të komunës i japin një mundësi për të mbarështuar blegtori të imët. Pasja e këtyre burimeve natyrore ka tërhequr vëmendjen e disa banorëve të cilët kanë patur sukses në mbarështimin e blegtorisë së imët (dele etj), të cilët kanë krijuar traditën e tyre në këtë fushë. Blegtoria është parë si një mundësi e vërtetë

për të krijuar të ardhura lokale në familje përmes shitjeve të bagëtive dhe produkteve të tyre në tregun lokal.

Pavarësisht nga vlerësimi i treguar nga banorët lokal të zhvillimit të blegtorisë, një nivel rritje të ndërgjegjes së tyre rreth bimëve medicinale, bujqësisë familjare (kjo tepër e kufizuar për shkak të terrenit të thyer malorë), një kujdesie ndaj habitatit natyror dhe forcimin e strukturës lokale për efektshmërinë në mbrojtjen e mjedisit.

PLANI I VEPRIMIT DHE SHKRIMI I DOKUMENTIT TË PLANIT TË ZHVILLIMIT

Gjatë zhvillimit të takimeve, mbledhjeve të punës me grupet e punës u ngritën grupet e punës të cilët ishin përgjegjës për secilin objekt, ndërsa grupi i financës (zyra e financës së komunës) ishte në mbështetje të gjitha grupeve. Të gjitha grupet e punës së ngritura pas kësaj për identifikimin e nën – prioriteteve, programeve dhe projekteve për temat e fokusuara. Në një numër i rasteve të projekt ideve mund të zhvillohen në të ardhmen projekte të plota zhvillimi për zonën.

Përgatitja dhe strukturimi i këtij plan afat-shkurtër zhvillimi është bërë nga punonjësit e OJF ALB-AID, Riza Ademaj, Gentian Palushi dhe grupet e punës.

ZBATIMI I PLANIT AFAT-SHKURTËR

Miratimi i planit afat-shkurtër i zhvillimit nga këshilli i komunës, zbatimi i këtij plani do të jetë e mundur përmes:

- projektet e vjetore të planifikuara për zbatim në komunë duhet të jenë në përputhje me planin afat-shkurtër dhe zbatimi i tij, të merret në konsideratë me zhvillimet më të fundit në komunë.
- vazhdimi i përfshirjes i të gjithë aktorëve mes qeverisjes lokale (komunë) që kanë role themelor.
- caktimi i fondeve nga qeverisja lokale
- ngritja e një partneriteti dhe tërheqje për fonde nga donatorë të huaj, për këtë qëllim ky plan është si një “kartë identiteti” e cila do të luaj një rolë të veçantë duke siguruar informacionin e nevojshëm për çdo prioritet, sektor dhe territor të komunës.

Në përputhje me prioritetet e identifikuar dhe burimet aktuale, administrata e komunës është e gatshme të punojë me këtë dokument. Megjithatë për të patur suksese në ngritjen e fondeve nga donatorë të ndryshëm kryesisht të huaj kërkohet dhe është si detyrë një rritje dhe përmirësimin i kapaciteteve.

Një nga detyrat më të rëndësishme të identifikuar gjatë përgatitjes dhe miratimit të planit afat-shkurtër të zhvillimit, ka të bëjë me nevojat për ngritjen e kapacitetëve dhe ruajtjen e burimeve njerëzore në administrimin lokal. Këtij aspekti duhet ti kushtohet një vëmendje e veçantë nga vendim marrësit, për garantimin e vazhdimësisë së punës së kualifikuar të stafit në linjë me veprimet e ligjshme të statusit të punonjësve publik dhe praktikantët më të mira të vendeve të tjera.

MONITORIMI DHE VLERËSIMI I ZBATIMIT TË PLANIT AFAT-SHKURTËR

Monitorimi dhe vlerësimi i zbatimit të Planit afat-shkurtër të zhvillimit po aq mirë sa dhe përshtatjes ose ndryshimeve për justifikimin e arsyeve dhe me marrëveshjet e të gjithë aktorëve përkatës është një proces i natyrshëm.

Përshtatja e treguesve për vlerësimin e ndikimit e pritura nga plani i zhvillimit krijojnë një garanci për sukses në zbatim. Treguesit e identifikuar si sukses janë të integruar në kornizën e planit.

Monitorimi dhe vlerësimi i zbatimit të planit të zhvillimit do të kryhet në mënyrë të vazhdueshme përmes monitorimit dhe vlerësimit me bazë vjetore të planit të zhvillimit.

Gjithashtu është e rëndësishme gjatë fazës së zbatimit përveç vlerësimit të procedurës për seleksionimin e projekteve për zbatim, efektshmëria e përdorimit të kostove të vëna përballë rezultateve të pritura është një vlerësim i përafërt. Ky proces duhet të vazhdohet nga administrata e komunës, këshilli i komunës, krye plakut i fshatit, organizatat me bazë komunitare, këshilli konsultativ i ngritur dhe është i hapur për gjithë komunitetin.

PËRSHTATJA E NDRYSHIMEVE E ZHVILLIMIT TË PLANIT GJATË FAZËS SË ZBATIMIT

Është më se normale që plani i zhvillimit afat-shkurtër mund të ketë nevojë të përshtatet ose ndryshohet në saj të arsyeve të brendshme e të jashtme që janë të pamundura të parashikohen në momentin e përgatitjes.

Procesi i planit vjetor përben një mundësi shumë të mirë për rishikimin dhe përmirësimin e objektivave kryesore afat shkurtër të komunës. Ky

proces duhet të kryet me pjesëmarrjen e të gjithë aktoreve lokal dhe gjetjen e një konsensusi.

Pavarësisht eksperiencës së krijuar në komunën e Topojanit me përparësinë e platformës së zhvillimit megjithatë ka qenë mjaft e dobishme ndihma e dhënë për përgatitjen e planit të zhvillimit që është shtrirë përgjatë zhvillimit të fazës së zbatimit.

PËRFITIMET NGA PLANI I ZHVILLIMIT

Përfitimi nga përgatitja e planit strategjik janë të shumta. Më poshtë janë të listuar një numër i tyre;

- procesi i përgatitjes së planit afat-shkurtër të zhvillimit ishte një eksperience pozitive me kontribute të vërtetë për ngritjen e kapaciteteve të OJF-s, pushtetit lokal, dhe aktorëve të tjerë duke influencuar në mënyrë pozitive në mentalitetit dhe praktikat e funksionimit. Kjo ishte arritur përmes takimeve, zbatimit të metodës së pjesëmarrjes për vlerësimin e nevojave, të procesit të identifikimit të prioriteteve.
- plani afat-shkurtër i zhvillimit është rezultat i vlerësimit të gjithë burimeve potenciale për zhvillim në tërë shtrirjen gjeografike të komunës. Qëllimet e harmonizimit të sektorëve të bujqësisë, blegtorise, mjedisit, në shtrirjen e prodhimeve të tyre në tregun lokal, përmirësimi i infrastrukturës, shërbimeve publike, si dhe ndihma drejtë familjeve dhe individëve në veshtërsi dhe përmirësimi i cilësisë së qeverisjes.
- përcaktimi i qartë i prioriteteve në planin afat-shkurtër të zhvillimit lehtëson përgatitjen e planeve vjetore të zhvillimit duke i përfshirë në projektet tashmë të identifikuar.
- dokumenti i planit të zhvillimit është rezultat i kontributit të autoriteteve lokale të komunës, OJF-së, CBO, kryetarëve të fshatrave dhe anëtarëve të komunitetit të përfshirë në këtë proces Pjesëmarrja e gjerë në procesin e rritjes së transparencës së marrjes së vendimeve, përpjekjet e koordinimin dhe kontributin e të gjithë aktorëve dhe donatorëve të interesuar në zhvillimin e zonës, përmirësimin e përgjegjësisë dhe besimin e komunitetit në rezultatet e administratës lokale, në një nivel më të lartë të qeverisjes.
- pasja e një plan zhvillimi afat-shkurtër përmirëson besueshmërinë, seriozitetin e qeverisë lokale në ngritjen e

bashkëpunimit me institucione të ndryshme, donatarë, agjenci zhvillimi dhe partnerë të tjerë nga jashtë komunës që do të përmirësojnë mundësitë për tërheqjen e investimeve, sjelljen e të ardhurave më të mëdha për komunën dhe komunitetin.

- përgatitja e plan zhvillimit afat-shkurtë në baza të matshme me treguesit e ndryshimeve është një kontribut i vërtetë për ngritjen e një mënyre komunikimi të frytshme midis aktorëve lokal.
- pjesëmarrësit e përfaqësuesve lokal të gjithë forcave politike që kanë anëtarësimin në këshill të komunës dhe kontributi i tyre në përgatitjen e planit të zhvillimit siguron qëndrueshmëri për një orientim zhvillimi të komunës.
- përgatitja e plan zhvillimit i jep një kontribut për identifikimin, vlerësimin, strukturimin e një informimi të komunës, vlerësim të treguesve të zhvillimit, i cili mund të konsiderohet si një bazë e mirë për themelimin e të dhënave të besueshme për komunën në të ardhmen. Përfshirja e drejtë për drejtë për gjetjen e informacionit dhe vlefshmërinë e tij ishte gjithashtu një eksperience mjaftë e çmuar për administratën lokale.

TË DHENA TË PËRGJITHSHME

HISTORIKU PËRMBLEDHJE E SHKURTËR

Sipas gojëdhënave emri Topojan vjen nga bashkimi i fjalëve Top dhe Jan, që nënkupton një fshat të grumbull dhe të bashkuar (Top-jan, Topojan), i cili është një tregues i qëndrueshmërisë i përcjell në shekuj.

Uniteti, vëllazëria, shoqëria e pastër dhe nderi janë virtytet që i bashkon topojanasit. Më herët në kohë thuhej se Topojani dhe Brekija ishin një vëllazëri dhe ndryshe njiheshin si mëhalla e epërme dhe mëhalla e poshtme, sot janë dy fshatrat më të mëdha të komunës së Topojanit.

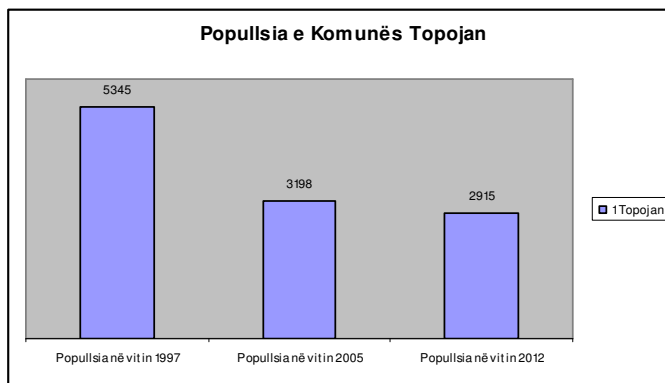
TË DHËNA DEMOGRAFIKE

Sipërfaqja e komunës është 7380 ha, me një territor 73 km² ¹. Komuna është e përbërë nga pesë fshatra me një popullsi prej 2915 banorë, kjo sipas statistikave dhe regjistrit të vitit 2012, gjithnjë e më shumë vërehet një migrim i banorëve drejt zonave më të mëdha të urbanizuara të Republikës së Shqipërisë, kryesisht në Tiranë, Durrës, Kavajë etj.

Sipas tabelës së mëposhtme vërehet qartë se popullsia ka ardhur në ulje nga viti 1997 deri në 2012. Nga viti 1997 deri 2012, 2430 banorë kanë lëvizur në zona të tjera të vendit. Më shumë se gjysma e popullsisë (63 % e popullatës së përgjithshme) është e vendosur në dy fshatrat BREKIJË dhe Topojan. Gjithashtu emigracioni në komunë është mjaftë e theksuar.

Tabela 1: Popullsia e komunës Topojan

Nr	Komuna	Popullsia në vitin 1997	Popullsia në vitin 2005	Popullsia në vitin 2012
1	Topojan	5345	3198	2915

¹ Sipas komunës Topojan

Tabela 2: Të dhëna 2012

Nr	Fshatrat	Popullsia	Meshkuj	Femrave	Numri i familjeve	Mesatarja e personave për familje
1	Topojan	m			m	xx
2	Brekije					
3	Xhaferaj	m				
4	Turaj					
5	Nimiçë					
Total		2915				

Vendndodhja Gjeografike

Komuna ka një shtrirje territoriale me sipërfaqe 73 km², me një sipërfaqe 7 380 ha. Komuna Topojan është e vendosur në Jug lindje të Kukësit, rreth 15 km larg qendrës së rrethit. Komuna e Topojanit është një nga komunat më veri-lindore të Republikës së Shqipërisë në koordinatat gjeografike 41° 59' 30" në veri dhe 20° 31' 18" në Jug. Topojani ka një reliev të thyer kodrinor-malor, me male të larta të veshura, pllaja, bjeshkë dhe livadhe. Ajo në lindje kufizohet me komunën e Shishtavecit, me fshatrat Kollovoz, Shtreze, Novosej, është në kufij me, komunën Shishtavec, Shtiqen. Në jug kufizohet me komunën Grykë Çaje dhe fshatin Buzmadhe, në perëndim ngrihet Mali i Gjalicës deri në Tërshen, ndërsa në pjesën veriore kufizohet me komunën Zapod me fshatrat Oreshk, Orçikel.

Klima; Klima është mesdhetare malore, në karakterin e shpërndarjeve të reshjeve, sasinë, formën e rënies së tyre, zgjatjen e shtresës së borës, erërat dhe rrezatimin diellor si dhe elementët e tjerë klimatikë. Klima është një prej faktorëve ekologjikë që ka ndikim të drejtpërdrejtë në ekuilibrin, drejtimin dhe organizimin e punëve në bujqësi, blegtori dhe bimësi duke influencuar në lidhjen midis bimësisë dhe kushteve edafike. Mbizotërojnë erërat Veri, Veri-Lindje dhe Jug-lindje. Gjatë vitit ka afërsisht 180-220 ditë të akullta, ku temperatura varion nga 0 deri -10 gradë celsiusë. Temperaturat mesatare vjetore është 10 gradë. Periudha vegjetale shtrihet nga fundi i Prillit deri në fund të Tetorit. Temperaturat mesatare 10-18 gradë celsius. asia vjetore e reshjeve lëkundët 1300-1800 mm Shtresa e dëborës fillon në nëntor dhe mbaron në prill. Numri i

ditëve me shtresë bore lëviz nga 60-125, ka vende me borë të përhershme. Trashësia e dëborës në raste të veçanta i kalon mbi 2 m.

Burimet Ujore; Komuna Topojan i përket një zone të pasur burime ujore, të cilat në një reliev kryesisht të thyer formojnë Lumin e Topojanit, siç njihet nga vendasit (Reka e Topojanit). Ky lum ndan përgjysmë grykën shkëmbore të Vanave. Lumi krijohet nga bashkimi i dy degëve kryesore, reka e Shtrezës me burim nga bjeshkët e Kallabakut dhe degës kryesore me burim nga Bjeshkët e Okzherit e deri në Krue të Kuq. Gjarpëruese e lumit është dhe rruga nacionale Kukës-Topojan-Shishtavec përgjatë Vanave.

ANALIZA E SITUATËS SË KOMUNËS

BUJQËSIA

Bujqësia nuk zë një vend të rëndësishëm në Komunën e Topojanit. Tokë në fshatrat e komunës është shumë e pjerrët 10-15 % në vende të ndryshme më e madhe, duke mos lejuar mundësinë sistemimit e mekanizimit, shumica e tyre nuk mbulohet nga rrjeti ujitës, toka nuk ka prodhueshmëri të mirë natyrore. Sipërfaqja e tokës bujqësore është 829.2 ha², numri i hektarëve të tokës së shfrytëzuar bujqësore është 518 ha³. Kultura më të rëndësishme bujqësore në zonë janë; patatja, thekra, rrallë misri dhe fasulja. Duke qenë sipërfaqe e kufizuar toke, aspak e mekanizuar, falë kushteve klimatike jo të gjitha kulturat bujqësore kultivohen, në këto rrethana banorët janë kryesisht përqendruar në kultivimin e patates. Patatja është një nga kulturat më të kultivuara në zonë ku banorët sigurojnë një pjesë të ardhurash. Në kultivimin e saj banorët kanë traditë hershme, pasi kushtet klimatike -tokësore janë mjaft të favorshme. Në këtë zonë mbillen sipërfaqe relativisht të mëdha, madje mund të themi të barabarta me sipërfaqen e mbjellë me atë të thekrës pasi ato qarkullojnë njëra –tjetrën. Vihet re se në komunën e Topojanit rendimentet e patates janë të kënaqshme, ndonëse banorët e komunës kanë hasur mjaft vështirësi në nxjerrjen në treg të kësaj kulture. Infrastruktura e dobët, si dhe futja e kësaj kulture nga vende të tjera fqinje e ka bërë më pak konkurruese në tregun lokal, pasi kjo kulturë del në treg me koste më të lartë se sa ajo e importit.

² Të dhëna e marrë nga Komuna Topojan

³ Të dhëna e marrë nga Komuna Topojan

Llojet dhe sasia kulturës me sasinë më të madhe të prodhuara në komunë në vitin 2010 janë, patate 44000 ton, thekër 262 ton, misër 265 ton⁴.

Ujitja; Në Komunën e Topojanit, ndonëse kapacitetet ujore janë të pranishme në zonë, sistemi i vaditjes është plotësisht i dëmtuar, në ato pjesë ku është e mundur ujitja. Dihet që kjo zonë toka bujqësore është e pjerrët dhe e bën të vështirë ujitjen. Kanalet vaditëse në Xhaferaj deri në Topojan janë plotësisht të dëmtuara, të dala jashtë përdorimi.

Mekanizimi i bujqësisë; Bujqësia moderne arrin të prodhojë me kosto të ulët, dhe përdor më pak krahun e punës. Në komunë përse i përket mekanizimit bujqësor, mund të themi se nuk ekziston fare, qoftë në drejtim të numrit të fuqisë motorike, por dhe mungesës së agregateve. Në të gjithë zonën toka bujqësore punohet me mjete primitive si parmendë dhe me krahë.

Kimizimi i bujqësisë; Përbërja e tokës është e varfër në elementin fosforit, e varfër e mesme në elementin e azotit, e mesme dhe e pasur në elementin e potasit⁵. Këta elementë tregojnë për një prodhim të ulët. Për të marrë prodhim të mirë banorët bëjnë plehërim organik, kurse plehërimi kimik pas vitit 1990, bëhet rrallë ose nuk bëhet fare.

Mbrojtja e bimëve; Në komunën e Topjanit, bimët e arave dëmtohen nga sistematike nga sëmundje të ndryshme, të tilla si; dëmtimi nga barërat e këqija, që ulin ndjeshëm rendimentin. Kurse dëmtues është buburreci kolorados që dëmton rëndë kulturën e patates. Banorët mundohen të blejnë vetë pesticidet për mbrojtjen e bimëve kryesisht të patates. Nga drejtoria e bujqësisë së Kukësit nuk subvencionohen për blerjen e pesticideve.

Blegtoria; Blegtoria në Komunën e Topojanit është dega më e rëndësishme e bujqësisë, pasi ajo mbulon pjesën më të madhe të ardhurave. Këto të ardhura fermeri i siguron nga mishi, ndërsa produktet e nënproduktet e tjera përdoren kryesisht për përdorim familjar dhe nuk tregtohen në treg. Infrastruktura e dobët rrugore nuk bën të mundur arrijtjen e tregut për shitjen e qumështit dhe nënprodukteve të tij.

⁴ E dhënë e marrë nga Komuna Topojan

⁵ Meçaj, Nasip; Dida, Maxhun; Qarku i Kukësit, fq 87, Shtëpia Botuese Toena, Tiranë 2004

Në këtë zonë banorët kryesisht mbarështojnë gjedh, dhen. Gjedhi mbarështohet në numër të vogël, 6810⁶ është në nivel komunë. Banorët e mbarështojnë në numër të vogël vetëm për nevojat familjare. Gjethi në këtë zonë mbarështohet lehtë me kullotje natyrore gjatë periudhës së pranverës, verës dhe vjeshtës, kurse në dimër me regjim stallor. Familjet grumbullojnë rezerva dimërore për mbarështim.

Dhentë përdoren kryesisht për prodhim mishi, kryesisht për treg lokal në Kukës, kurse qumështi dhe leshi për përdorim familjar, shumë pak tregtohet ose aspak. Banorët shfrytëzojnë mjaft mirë kullotat natyrore, gjatë periudhës së verës, kurse dimrit fermerët që kanë numër të madh i shtegtojnë në zona të ulëta. Raca më përhapur në zonë është tipi i deles “Rude”.

KULLOTA DHE PYJE

Pylli; sipërfaqe pyjore në nivel komune është 2932 ha, sipërfaqe e komunës që përfshin kullote dhe livadhe 1747 ha dhe sipërfaqe e komunës që përfshinë pyje 1185 ha⁷. Komuna dallohet me një pasuri natyrore. Pyjet përbëjnë pasurinë natyrore një nga më kryesoret. Llojet e drurëve janë, ha, pishë, mështekën, shkozë, rraboll etj. Në komunën e Topojanit, gjenden monument natyre, Rrobulli i Lakut të Topojanit me një sipërfaqe 34 ha. E kategorisë së tretë, Monument natyre. Zonë e mbrojtur, e menaxhuar për mbrojtje, kryesisht për ruajtjen e karakteristikave të veçanta natyrore. Gjithashtu, monumente natyre janë; Kroi i Bardhë, Kroi i Mbretit (kroi i Gazisë) Sarakol, dhe Kanioni i Vanave.

Si në të gjithë komunat e tjera të Qarkut dhe në komunën e Topojanit janë dëmtuar pyje si rrjedhim i shfrytëzimit të paplanifikuar të natyrës, prerjes, pa kriter të tyre nga banorët.

Kullota; Madhësia e livadheve dhe kullotave është përafërsisht 1747ha. Ato klasifikohen si më poshtë vijon;

- Kullota verore të cilat gjinden në lartësinë rreth 1300 m mbi nivelin e detit.
- Livadhe të cilat janë lartësinë rreth 1100 m mbi nivelin e detit,
- Kullota afër zonës së fshatit

⁶ Të dhëna nga Komuna Topojan

⁷ Të dhëna nga Komuna Topojan

Bimët Mjekësore; Mjedisi i kësaj zone është mjaft e larmishme. Në komunën Topojan në formë natyrale janë bimë medicinale si, shkëm, qershizë. Disa banorë gjatë stinës së verës angazhohen në mbledhjen e qershizë, të cilën e shesin në tregun lokal. Kjo shërben për të rritur të ardhurat e tyre familjare. Numër i banorëve që merren me mbledhjen e qershizë së egër është i vogël.

Kafshët e egra; Bota shtazore e komunës së Topojanit është mjaft e pasur, ndonëse ka pasur dëmtime pas vitit 1990, por ajo ka përfaqësuesit e vet. Kafshët grabitqar që mund të gjenden në këtë zonë është ujku, dhelpra, rrëqebulli, macja e egër, kunadhja, qelbësi etj. Ujku përhapjen më të madhe e ka në brendësi të pyjeve, veçanërisht në pyje të dendur. Kurse dhelpra mund të gjendet dhe afër zonave të fshatrave. Kafshë tjera jo grabitqare gjendet derri i egër, lepuri, ketri, dhi e egër dhe rrallë herë kaprolli. Ndërsa shpendë janë; sorra, laraska, kukumjaçka, bufi, skifteri, hutini, shqiponja, pëllumbi i egër, turtulli dhe rrallë herë gjendet thëllëza e malit.

Shërbimet Bazë dhe Infrastruktura

Shërbimi shëndetësor; në këtë komunë ka funksionuar me shërbimet bazë. Komuna ka trashëguar një sistem shëndetësor me infrastrukturë të dobët, pa mjedise të përshtatshme për mjekun e familjes dhe infermierin për të kryer shërbimet ndaj banorëve. Në vitet e fundit është ngritur qendra shëndetësore.

Tabela ; shërbimi mjekësor

Nr	Emri i fshatrave	Popullsia	Numri i Mjekëve	Numri i Infermierëve	Ambulancat Shëndetësore
1	Topojan		1	2	1
2	Brekije		0	1	1
3	Xhaferaj		0	1	1
4	Turaj		0	1	1
5	Nimiçë		0	1	1
Total		2915			

Niveli i vdekshmërisë foshnjore në nivel komune në vitin 2010 është 9. Personeli i shërbimit të shëndetit është trajnuar here pas here. Qendrat shëndetësore janë të pajisur me mjetet e nevojshme bazë. Staf i mesëm

mjekësor përgjigjet nevojave të komunitetit për shërbime, në të gjitha fshatrat e komunës. Vaksinimi është bërë sipas datave të planifikuara për popullsinë.

Sfidat e shërbimit shëndetësor në komunë:

1. mungesa e një qendre shëndetësore në komunë.
2. nevojitet më shumë se një mjek familje në komunë, fshatrat e komunës janë të shtrirë në një sipërfaqe të madhe dhe në një terren të thyer.
3. pajisja me një auto-ambulancë

Familje me Ndihmë Ekonomike ; Kukësi është një ndër Qarqet më të varfra në Shqipëri. Komuna e Topojanit si pjesë e Qarkut Kukës, ka trashëguar dhe akoma është komuna me një nivel të lartë varfërie. Sipas të dhënave të marra nga Komuna Topojan për vitin 2012 janë 381 familje me ndihmë ekonomike. Pjesa më e madhe e familjeve të komunës jetojnë në varfëri të plotë ose 2286 banorë të komunës. Familjet janë me numër të madh anëtarësh.

Me zhvillimin e ekonomisë lokale të komunës pritet ulja e papunësisë në zonë dhe ulja e numrit të familjeve nga skema e ndihmës sociale.

Tabela ; Familjeve me ndihmë ekonomike

Nr	Fshati	Popullsia	Numri i Familjeve që Trajtohen me Ndihmë Ekonomike	Shënime
1	Topojan		109	
2	Brekije		145	
3	Xhaferaj		50	
4	Turaj		34	
5	Nimiçë		43	
Total		2915	381	

Edukimi; Arsimi është një nga pikat më delikate të banorëve të komunës. Arsimi është mjaft i vlerësuar, banorët bëjnë përpjekje për shkollimin e

fëmijëve për të përfunduar studimet e larta. Pas përfundimeve të studimeve të larta një pjesë e madhe e tyre nuk kthen, në komunë. Disa shkolla janë të rehabilituar kjo falë donacioneve të huaja dhe nga buxheti i shtetit. Shkolla Brekije, Topojan, janë rehabilituar. Shkolla e Topojanit është e pajisur me sallën e informatikës, por mungon sinjali i internetit. Mungojnë sallat e laboratorëve në shkolla. Nxënësit udhëtojnë në distanca të largëta për të shkuar tek shkolla.

Të dhëna për Edukimin

Komuna Topojan	Kopshte			Shkolla 9 vjeçare			Shkolla të Mesme		
	Nr	Fëmijë	Edukat.	Nr	Nxënës	Mësues	Nr	Nxënës	Mësues
	2	42	2	5	395	26	1	80	7

Uji i pijshëm; në të gjithë fshatrat e komunës mungon sistemi i ujit të pijshëm, për sigurimin e ujit në mënyrë individuale në shtëpitë e tyre. Fshatrat kanë çezme të përbashkëta ku banorët mbushin uji, kjo mënyrë ka krijuar vështersi tek banorët. Burimet ujore janë në zonë por nuk ka pasur investime për instalimin e sistemit të ujit të pijshëm. Ndërtimi i ujës jellësve në fshatra të komunës do të lehtësonte jetesën e banorëve.

Telekomunikacioni; mungesa e plotë e telefonisë fikse në komunë. Në territorin e komunës komunikohet vetëm me telefoninë celulare. Jo të gjithë operatorët e telefonisë së lëvizshme mund të komunikojnë, në disa pjesë të komunës nuk arrijnë valët.

Furnizimi me energji elektrike; fshatrat e komunës furnizohen me energji elektrike nga nënstacioni i Rexhepajve. Linja e transmetimit të energjisë elektrike në fshatrat e komunës është e amortizuar, kanë nevojë për ndërhyrje.

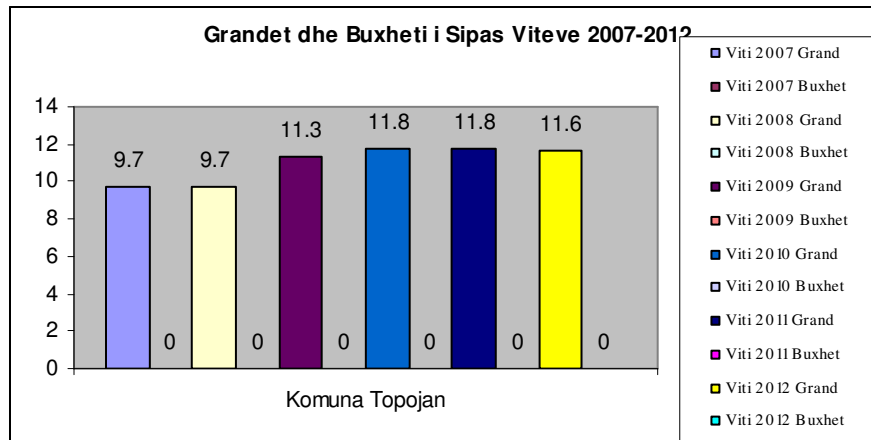
Ujërat e Zeza dhe Trajtimi i Mbetjeve; Në fshatrat e komunës mungon trajtimi i mbetjeve dhe ujërat e zeza. Në të gjithë fshatrat nuk sistem të kanalizimeve të ujërave të zeza.

Mungon sistemi i mbledhjes së mbetjeve të ngurta dhe mbeturinave. Të gjitha trajtimet e mbetjeve trajton në mënyrën tradicionale, por shumë shishe plastike dhe mbetje të tjera shpërndahen në mjedis. Edukimi i popullsisë lokale është e nevojshme përveç kësaj dhe projekte të tjera janë të nevojshme në këtë fushë.

Grandet; komuna nga viti 2007 deri në 2012 grandet kanë qenë gjithnjë e më të mëdha nga viti në vit. Grandet janë më të mëdha kanë qenë në vitet 2010 dhe në vitin 2011. Vendin më të madh të shpenzimeve të ndara sipas zërave e zë për ndihmën sociale.

Grandet dhe Buxheti i Sipas Viteve 2007-2012

Emërtimi	Viti 2007		Viti 2008		Viti 2009		Viti 2010		Viti 2011		Viti 2012	
	Grand	Buxhet	Grand	Buxhet	Grand	Buxhet	Grand	Buxhet	Grand	Buxhet	Grand	Buxhet
Komuna Topojan	9.7	0	9.7	0	11.3	0	11.8	0	11.8	0	11.6	0

Shpërndarja e Buxhetit për Vitin 2012

Emërtimi	Buxheti gjithsej lek	Shpërndarja sipas zërave kryesor			
		600	601	602	231
Komuna Topojan	11.6 mil lek	3	0.6	4	4

ANALIZA SWOT E SITUATES

PIKAT E FORTA	PIKAT E DOBËTA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dëshira dhe vullneti i mirë i administratës së komunës për zhvillimin socio-ekonomike të komunës. ▪ Mundësi e vërtetë për zhvillimin e ekonomisë familjare. ▪ Mbarështimi i blegtorisë në zonë, (dele, dhe Lopë; përpunimi i produkteve blegtorale). ▪ Bujqësia, kultivimi i kulturës së patates dhe thekrës. ▪ Burimet ujore natyrore të zonës ▪ Burime natyrore të pasura (ujë i pastër, pyje, kullota etj). ▪ Tradita e pasur kulturore (zakonet, këngët, mikpritja) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Varfëria dhe papunësia e madhe në komunë. ▪ Mungesë tregu për të tregtuar prodhimet bujqësore dhe blegtorale. ▪ Mungesë kapacitetesh tek moshat e reja për administrimin lokal që të sigurohet vijimësia e punës, në të gjithë aspektet e zhvillimit në komunë. ▪ Numër i kufizuar i forcës së re të krahut të punës për të mbarështuar blegtorin dhe për të administruar fermat (kulturat bujqësore) e vogla familjare. ▪ Komunikimi me e-mail dhe internet i cili mungon pothuajse në të gjithë komunën. ▪ Mungesa e kanaleve të ujitjes për tokën bujqësore aty ku ka mundësi ▪ Infrastruktura në komunë është akoma e dobët (rrugët e brendshme të fshatrave, Topojan, Brekijem etj) ▪ Mungesë fondesh për zhvillimin e zonës.

MUNDËSITE	KËRCËNIMET
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zhvillimi i prodhimeve bio, blegtorale dhe bujqësore, si mbrojtja e këtyre produktëve. ▪ Terreni malor e favorizon në pyllëzime të zonave të ndryshme (futja në tregun e sekuestrimit të karbonit). ▪ ▪ 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mungesa e kapaciteteve njerëzore nga të rinjtë të cilët emigrojnë, ata të rinj që përfundojnë universitetin nuk preferojnë të kthehen në komunë. ▪ Dëmtimi i natyrës ▪ Mungesa e sistemit vadiës për kulturat bujqësore ▪ Infrastruktura rrugore ndërmjet komunës me fshatrat dhe me qendrën e qarkut.

VIZIONI DHE OBJEKTIVAT

VIZIONI

Komuna Topojan me një territor malor të thyer, e pasur në pyje, kullota, me një traditë në mbarëshkrimin e blegtorisë dhe të kulturës së patates, ka mundësi të përshtatshme të punojë për synim për integrim socio-ekonomik, në nivel rajonal, kombëtar dhe më gjerë.

OBJEKTIVAT

- Zhvillimi i infrastrukturës së bazë për të rritur e përmirësuar cilësinë e jetës për banorët lokal dhe stimulimin e zhvillimit ekonomik të zonës.
- Zhvillimi i një ekonomie lokale me avantazhet në prodhime bio në bujqësi (kultivimi i patates), blegtori, përpunimin e prodhimeve blegtorale dhe bimët mjekësore, ku të jenë konkurse në tregun lokal dhe më gjerë.
- Inkurajimi i turizmit, mbrojtja dhe përmirësimi i mjedisit në zonë përmes mirëmbajtjes, edukimit të banorëve, dhe shtimi i sipërfaqeve me pyje në të gjithë fshatrat e komunës.

OBJEKTIVI Nr 1

Objektivi Kryesor	Fusha e Veprimit	Programi	Projektet	Pritshmëria e përmirësimit	
				2012	2015
Objektivi Nr 1; Zhvillimi i infrastrukturës së bazë për të rritur e përmirësuar cilësinë e jetës për banorët lokal dhe stimulimin e zhvillimit ekonomik të zonës.	Infrastrukturë	Rrugë	Rikonstruksioni i rrugës nga rruga nacionale deri në qendër të komunës (Topojan).		x
			Shtrimi rrugës së kryesore të fshatit Topojan me kocka betoni dhe ndriçimi i saj me energji elektrike.		x
			Shtrimi me kocka betoni i rrugës kryesore të fshatit. Brekije		x
			Rikonstruksion (zgjerim) i rrugës Topojan deri në Brekije		x
			Ndërtimi i rrugës turistike Brekije – Kroj i Kuq.		x
			Rikonstruksioni i rrugës Novosej –Turaj.		x
			Ndërtimi i rrugës (rruga nacionale – Nimçë).		x
		Ujëra e zeza	Ndërtimi kanalizimeve të ujërave të zeza në fshatit. Topojan		x
			Ndërtimi i kanalizimeve të ujërave të zeza në fshat. Brekije		x
		El ek tri			
			Riparimi i rrjetit elektrik të fshatit dhe kabinës elektrike. Topojan		x

			Riparimi i rrjetit elektrik të fshatit. Brekije		x
			Riparimi i rrjetit elektrik të fshatit. Xhaferaj		x
			Riparimi i rrjetit elektrik. Turaj		x
			Riparimi i rrjetit elektrik. Nimçë		x
	Arsim		Rikonstruksioni i shkollës së fshatit. Brekije		x
			Ndërtimi i kopshtit të fshatit Brekije.		
			Rikonstruksioni i shkollës Xhaferaj.		x
			Rikonstruksioni i shkollës së fshatit. Turaj		x
			Ndërtimi i shkollës nëntë-vjeçare. Nimçë		x
			Pajisje e shkollës së mesme me laborator kimi / fizikë etj. Topojan		x
	Shëndetësi		Rikonstruksion i qendrës shëndetësore. Brekije		x
			Ndërtimi i qendrës shëndetësore të fshatit. Xhaferaj		x
			Rikonstruksion i qendrës shëndetësore. Turaj		x
					x
		Shërbi me	Lidhje me sinjal interneti e shkollës së Mesme Topojan.		x

OBJEKTIVI NR 2,

Objektivi Kryesor	Fusha e Veprimtimit	Programi	Projektet	Pritshmëria e përmirësimit	
				2012	2015
<p><i>Objektivi Nr 2.</i> Zhvillimi i një ekonomie lokale me avantazhet në prodhime bio në bujqësi (kultivimi i patates), blegtori, përpunimin e prodhimeve blegtorale dhe bimët mjekësore, ku të jenë konkurrese në tregun lokal dhe më gjerë.</p>	Bujqësi	Ujitje	Ndërtimi i kanalit vaditës , nga fshati Xhaferaj deri Topojan, Nr 1.		x
			Ndërtimi i kanalit vaditës nga fshati Xhaferaj deri Topojan, Nr 2.		x
			Ndërtimi i kanalit vaditës nga Ogzhera - Brekije dhe Katuni i Ri – Brekije.		x
			Subvencionime me mjete mekanike (traktorë). Komunë		x
			Ndërtimi i kanalit vaditës Zaj –Turaj.		x
		Sub	Subvionsionimi i farës së patates. Topojanë, Brekije,		x
			Subvencionime me mjete mekanike (traktorë). Komunë		x
		Pem	Rritja e sipërfaqes së mbjellë me drurë frutorë. Topojan; Brekije		x
	Blegt ori	Përp Prod	Ndërtimi i baxhos; Topojan		x

OBJEKTIVI NR 3,

Objektivi Kryesor	Fusha e Veprimit	Programi	Projektet	Pritshmëria e përmirësimit	
				2012	2015
<i>Objekti Nr 3.</i> Inkurajimi i turizmit, mbrojtja dhe përmirësimi i mjedisit në zonë përmes mirëmbajtjes, edukimit të banorëve, dhe shtimi i sipërfaqeve me pyje në të gjithë fshatrat e komunës.	Mjedis		Pyllëzimi i zonave të fshatit Xhaferaj (Pashtrec, Memollar).		x
			Ndërtimi i pritave malore për mbrojtjen nga erozioni (Memollar, Kordhok).		x
			Pastrimi i kullotave medicinale nga lëndët e huaja (Bjeshkët e kroit të Bardhë).		x
			Mbrojtje nga erozioni (ndërtimi i pritave malore), Lindje dhe perëndim të fshatit.		x

ANEKS I .Lista e Prioriteteve

Komuna Topojan

Prioritet e fshatit Topojan, Brekije, Xhaferaj, Turaj , Nimçë.

Supozimet kryesore

- Plani afat-shkurtër i Zhvillimit të Prioriteteve është afat shkurtër deri në vitin 2015
- Plani i Zhvillimit dhe veprimet janë deri në 3 vjet, mundësisht i hollësishëm për vitet e ardhshme 2012 -2015. Projektet kërkojnë kohë për përgatitjen para se të zbatohen, pasi kërkohet kohë për përgatitjen e tyre dhe gjetjen e fondeve.
- Plan i Zhvillimit mbulon të gjithë fushat që kanë të bëjnë me zhvillimin e komunës, pavarësisht se kush është përgjegjës për përgatitjen, kryerjen, apo zbatimin e tyre në Komunë.
- Plani i zhvillimit përfshin veprime, iniciativa të ndryshme të dala nga takimet me komunitetin e të gjitha fshatrave të komunës, që të gjitha këto duhet kryesisht të zbatohen nga Komuna, Qeverisja qendrore si dhe aktorë të tjerë të përfshirë. Megjithëse këto veprime, iniciativa janë qartazi të dallueshme ndërmjet tyre. Në këto raste ju jepet mundësia të gjithë palëve të interesuara ti referohen planit të zhvillimit si dhe të bëjnë lëvizje të qarta për të bërë të mundur realizimin e tij brenda afatit të përcaktuar. Gjithashtu, të gjitha palët e interesuara mund të ngrënë zërin e tyre për të gjetur fondet e nevojshme.

Fusha e Veprimit	Fushat Prioritare	Shënime
Topojan		
Infrastrukturë	<p>Ndërtimi i ujësjellësit të fshatit Topojan (Xhaferaj deri Topojan). Rikonstruksioni i rrugës nga rruga nacionale deri në qendër të komunës.</p> <p>Kanalizimi i ujërave të zeza të fshatit.</p> <p>Shtrimi i rrugës së kryesore të fshatit me kocka betoni dhe ndriçimi i saj me energji elektrike.</p> <p>Riparimi i rrjetit elektrik të fshatit dhe kabinës elektrike.</p>	<p>Ndërtimi i ujësjellësit këtu varet nga aktorë kombëtar. Kjo iniciativë është plotësisht e mundshme vetëm nga Qeverisja Qendrore.</p> <p>Veprim që mund të ketë ndërhyrje nga Qeverisja Qëndrore/Lokale. Iniciativa këtu varet nga aktorë kombëtar dhe rajonal.</p>
Shërbime	<p>Lidhje me sinjal interneti e shkollës së Mesme Topojan.</p> <p>Pajisje e shkollës së mesme me laborator kimie/ fizike etj.</p> <p>Përmirësimi i këndit dhe fushës sportive të shkollës.</p> <p>Ndërtimi i baxhos</p>	<p>Iniciativë kjo e mundshme vetëm nga aktorët kombëtar (Ministria e Arsimit dhe e Shkencës, etj.).Iniciativat këtu janë të mundshme nga aktorët lokal dhe rajonal (Komunë, Qarku Kukës, Biznese private etj.).</p>

Bujqësia	Ndërtimi i kanalit vaditës, nga fshati Xhaferaj deri Topojan, Nr 1. Ndërtimi i kanalit vaditës nga fshati Xhaferaj deri Topojan, Nr 2.	Iniciativë/ veprim plotësisht i mundshëm nga aktorë kombëtar (qeverisja qendrore).
Brekijë		
Infrastrukturë	Ndërtimi i kanaleve të zeza në fshat. Shtrimi me kocka betoni i rrugës kryesore të fshatit. Rikonstruksion (zgjerim) i rrugës Topojan deri në Brekije. Riparimi i rrjetit elektrik të fshatit. Rikonstruksion i qendrës shëndetësore. Rikonstruksioni i shkollës së fshatit. Ndërtimi i kopshtit të fshatit Brekije Ndërtimi i rrugës turistike Brekije – Kroj i Kuq.	Iniciativa që mund të jenë plotësisht të realizueshme nga aktorë kombëtar (Qeverisja Qëndrore). Iniciativa që mund të realizohen nga aktorë kombëtar, rajonal ose të huaj. Inicativë që mund të realizohet vetëm nga aktorë kombëtar (Qeveria Qëndrore).
Shërbime	Ndërtimi i baxhos. Pajisja me një auto-ambulancë	Iniciativa që mund të realizohen me aktorë lokal, rajonal, biznes privat vendas ose të huaj etj.
Bujqësia	Ndërtimi i kanalit vaditës nga Ogzhera - Brekije dhe Katuni i Ri – Brekije.	Iniciativë e realizueshme me aktorë rajonal dhe kombëtarë (Ministria e Bujqësisë) etj. Veprim që mund të realizohet nga aktorë kombëtar

	Rritja e sipërfaqes së mbjellë me drurë frutorë.	(Ministria e Bujqësisë).
Xhaferaj		

Infrastrukturë	Riparimi i rrjetit elektrik të fshatit Rikonstruksioni i kanalit vaditës Imsallar- Xhaferaj. Ndërtimi i ujësjellësit të fshatit (Mal i madh – Xhaferaj). Ndërtimi i qendrës shëndetësore të fshatit. Rikonstruksioni i shkollës Xhaferaj.	Iniciativa të realizueshme vetëm aktorë kombëtar ose të huaj.
Mjedisi dhe turizmi	Pyllëzimi i zonave të fshatit Xhaferaj (Pashtrec, Memollar). Ndërtimi i pritave malore për mbrojtjen nga erozioni (Memollar, Kordhok). Pastrimi i kullotave medicinale nga lëndët e huaja (Bjeshkët e kroit të Bardhë).	Iniciativa që mund të realizohen nga aktorë lokal, rajonal, kombëtar, OJF të ndryshme dhe donatorë të huaj etj.
Turaj		
Infrastrukturë	Rikonstruksioni i rrugës Novosej –Turaj. Rikonstruksioni i shkollës së fshatit. Ndërtimi i ujësjellësit Turaj (Kroi i Kazisë- Turaj). Riparimi i rrjetit elektrik. Rikonstruksion i qendrës shëndetësore.	Iniciativa që mund të realizohen me ndërhyrjen e aktorëve kombëtar, rajonal etj. Iniciative e realizueshme me aktorë kombëtar, rajonal, dhe të huaj etj.
Shërbime	Ndërtimi i një baxhoje (për përpunimin e prodhimeve blegtorale).	Iniciativë e realizueshme me aktorë kombëtar dhe të huaj etj.

Bujqësia	Subvionsionimi i farës së patates. Subvencionime me mjete mekanike (traktorë). Ndërtimi i kanalit vaditës Zaj –Turaj.	Iniciativë e realizueshme vetëm nga aktorë kombëtar. Veprim që mund të ketë ndërhyrje nga Qeverisja Qendrore/lokale.
Nimçë		
Infrastrukturë	Ndërtimi i rrugës (rruga nacionale – Nimçë). Ndërtimi i shkollës Nëntë-vjeçare. Riparimi i rrjetit elektrik.	Iniciativë që mund të ketë ndërhyrje nga aktorë kombëtar, rajonal etj.
Mjedisi dhe turizmi	Mbrojtje nga erozioni (ndërtimi i pritave malore), Lindje dhe perëndim të fshatit.	Veprime të mundshme nga aktorë kombëtar, rajonal dhe të huaj etj.
Bujqësia	Ndërtimi i kanalit vaditës.	Iniciativë që mund të realizohet nga aktorë kombëtar.

ANEKS 2 Koncept ide

Titulli i Projektit: Përmirësimi i infrastrukturës së qendrës së Komunës në Topojan.

Qëllimi: Infrastrukturë e përmirësuar, një cilësi jetesë më e mirë për banorët e komunës.

Objektivat:

- Shtrimi i 3.5 km rrugë me kocka beton në qendër të fshatit Topojan.
- Përmirësimi i infrastrukturës bën të mundur një mjedis të përshtatshëm për banorët

Përmbledhje e shkurtër

Rruga kryesore e fshatit Topojan është në një gjendje jo të mirë, një rrugë e pa shtruar, pa kanalizime anësore për disiplinimin e ujërave të bardha, si dhe është mjaft e vështirë për të qarkulluar nga banorët gjatë motit me shi.

Ky projekt konsiston në shtrimin e rrugës me kocka betoni / ose guri, hapjen e kanalizimeve anësore. Punimet do të kryen nga banorët e zonës të cilët do të jenë të motivuar gjatë punimeve.

Rezultat e pritshme

- 3.5 km rrugë e shtruar në fshatin Topojan
- Infrastrukturë me parametra të mirë

Përfituesit

- Komuna Topojan
- Banorët e fshatit dhe të Komunës Topojan

Kontribuuesit e Mundshëm për këtë projekt

- Komuna
- Qeverisja qendrore

Vlera e projektit paraprake xxx lek

Koha e projektit për tu përfunduar 2015

Titulli i Projektit: Krijimi i një bujqësie në shërbim të banorëve

Qëllimi: Bujqësia e përmirësuar për banorët e komunës Topojan

Objektivi: Ndërtimi i kanalit vaditës nga fshati Xhaferaj deri Topojan.

Përshkrimi i shkurtër

Terreni i fshatrave të Topojanit nuk bën të mundur zhvillimin e një bujqësie të modernizuar me mjete të mekanizuara. Pjerrësia e tokës e vështirëson shume punën në tokat bujqësore. Shumica e tokës së punueshme bujqësore nuk është e përfshirë në sistemin vaditës, pasi ai mungon.

Ndërtimi i këtij kanali vaditës Xhaferaj –Topojan do të fusë nën ujë një sipërfaqe toke të konsiderueshme, e cila do ti shërbejë komunitetit. Gjithashtu sipërfaqja e tokës nën ujë do të rrisë rendimentin e kulturave bujqësore.

Rezultat e pritshme

- Ndërtimi i kanalit vaditës
- Rritja e sipërfaqes së tokës nën ujë
- Rritja e prodhimeve bujqësore

Përfituesit e projektit

- 1000 banorë të fshatrave të
- Komuna e Topojanit
-

Kontribuesit e Mundshëm për këtë projekt

- Komuna
- Qeverisja qendrore

Vlera e projektit paraprake xxx lek
Koha e projektit për tu përfunduar 2015

Titulli i Projektit: Pyllëzimi dhe komuniteti i Komunës Topojan

Qëllimi: Përmirësimi i mjedisit të komunës përmes pyllëzimeve

Objektivi: Pyllëzimi i zonave të fshatit Xhaferaj (Pashtrec, Memollar).

Përshkrimi i shkurtër

Në zonë ka mjaft dëmtime të tokës nga grryerja gjatë shirave të rrëmbyer. Toka duke mos qenë e mbrojtur nga bimësia ka shkaktuar mjaft dëme, erozioni është i pranishëm në zonë. Projekti konsiston në shtimin e pyllëzimeve të reja në zonë me akacie, pishë dhe mështekën. Shtimi i sipërfaqes së pyllëzimit në zonë i shërben mjaft komunitetit dhe bënë të mundur mbrojtjen e sipërfaqes së tokës nga erozioni dhe degradimi i mëtejshëm i saj.

Rezultatet e pritshme

- Shtimi i sipërfaqeve të reja me pyje
- Mbrojtja e tokës nga erozioni

Përfituesit

- Banorët e komunës Topojan
- Komuna e Topojanit
- Ndërmarrja pyjore

Kontribuuesit e Mundshëm për këtë projekt

- Komuna
- Ministria e mjedisit
- OJF-t të ndryshme
- Qeverisja Qendrore

Vlera e projektit paraprake xxx lek
Koha e projektit për t'u përfunduar 2015

ANEKSI 3. Plani i punës Mars -Korrik

Nr	Aktivitet i kryesor	Nën-Aktivitetet	Data	Vendi	Pjesëmarrësit në aktivitet	Detyra që do të realizohen	
1	Prezantimi i projektit në komunë	1	Takim me Kryetarët e Komunave për prezantimin e projektit dhe evidentimin e premtimeve elektorale	Mars 2012	Komunë	Kryetari e përfaqësues nga administrata e komunës	Prezantimi dhe njohja e administratës me objektivat e projektit. Diskutimi për ngritjen e grupit konsultativ për hartimin e planit të veprimit (Caktimi i përfaqësuesit /ve të Komunës në grupin e punës)
		2	Përgatitja e planit të punës në konsultim me kryetarët e përfaqësues të stafit të komunave.	Mars 2012	Komune	Grup i punës, Kryetari dhe përfaqësuesi/it i/e komunës	Diskutime për datat e takimeve
2	Analizimi i premtimeve	1	Analizimi i strategjive apo planeve të zhvillimit për komunën	1-15 Prill 2012	Kukës	Grup i punës, Kryetari dhe përfaqësuesi/it i/e komunës	Analizimi i planeve ose materialeve të tjera të mëparshme të zhvillimit për komunën

	elektoral e të kryetarë ve të komunës	2	Grumbullimi i informacionit për profilin e komunës (gjendja ekzistuese)	15-25 Prill 2012	Komunë Institucione Kukës	Grupi i punës, Stafi i komunës	Grumbullimi i informacionit për profilin e komunës (Historiku, pozicioni gjeografik e karakteristikat natyrore, popullsia, urbanizimi, ujë sjellës-kanalizime, arsimit, shëndetësia, mjedisi, infrastruktura, bizneset, buxheti etj)
		3	Analizimi i të dhënave	Java e IV-të Prill 2012	Kukës	Grup i punës	Analiza, sistemimi dhe hedhja e informacionit për profilin e komunës në tabelat përkatëse.
3		1	Përgatitje për takimet me komunitetin	Java e IV-të Prill 2012	Kukës	Grup i punës	Përgatitja e takimeve dhe dosjes me materiale për takimet në komunitet

Organizimi i takimeve me komunitetin	2	Takime me komunitetin e fshatit Topojan	Java e I-rë Maj 2012	Topojan	Grup i punës, përfaqësues të komunës, 15 përfaqësues nga Topojan.	Marrja e mendimeve të komunitetit për nevojat prioritare për zhvillimin e komunës, prioritetet e aktiviteteve si ato e mendojnë (listim), përzgjedhja e elementeve aktive në komunitet që do të jenë pjesë e komitetit konsultativ të komunës.
	3	Takime me komunitetin e fshatrave Brekij, Xhaferaj, Turaj	Java e II-rë Maj 2012	Brekij	Grup i punës, përfaqësues të komunës, 10 përfaqësues nga Brekij, 5 Xhaferaj, 5 Turaj.	Marrja e mendimeve të komunitetit për nevojat prioritare për zhvillimin e komunës, prioritetet e aktiviteteve si ato e mendojnë (listim), përzgjedhja e elementeve aktive në komunitet që do të jenë pjesë e komitetit

						konsultativ te komunës.
4	Takime me komunitetin e fshatit Xhaferaj	Java e II-rë Maj 2012	Xhaferaj	Grup i punës, përfaqësues të komunës, 15 përfaqësues nga Xhaferaj	Marrja e mendimeve te komunitetit për nevojat prioritare për zhvillimin e komunës, prioritetet e aktiviteteve si ato e mendojnë (listim), përzgjedhja e elementeve aktivë në komunitet që do të jenë pjesë e komitetit konsultativ te komunës.	
5	Takime me komunitetin e fshatrave Nimçë	Java III-të Maj 2012	Nimçë	Grup i punës, përfaqësues të komunës, 7 përfaqësues nga Nimça	Marrja e mendimeve të komunitetit për nevojat prioritare për zhvillimin e komunës,	

						prioritetet e aktiviteteve si ato e mendojnë (listim), përzgjedhja e elementeve aktive në komunitet që do të jenë pjesë e komitetit konsultativ të komunës.	
4	Takimet me grupin konsultativ të komunës dhe përgatitja e draftit të Planit Veprimi	1	Ngritja e grupit konsultativ të komunës	Java IV-të Maj 2012	Topojan	Grupi i punës, Kryetari i kom dhe përfaqësues të stafit komunës	Listimi i përfaqësuesve të fshatrave të përzgjedhur krijimi i grupit konsultativ të komunës. Përcaktimi i një rregullore për funksionimin e tij.
2		Përcaktimi i strukturës së paraqitjes të Planit të veprimit.	Java IV-të Maj 2012	Kukës	Stafi i RASP Grupet e punës për zbatimin e projektit	Diskutimi dhe miratimi i strukturës së Planit të veprimit.	
3		Prezantimi e diskutimi i prioriteteve me grupin konsultativ të komunës	Java e I-rë Qershor 2012	Topojan	Grupi i punës, Komiteti konsultativ, Përfaqësues të komunës	Prezantimi dhe diskutimi i të gjithë prioriteteve të fshatrave të marra nga takimet me komunitetin, renditja e tyre sipas	

						rëndësisë për çdo vit për periudhën 2012-2015 (Matrica e projekteve)	
		4	Përgatitja e draftit për planin e veprimit	Java e I+II Qershor 2012	Kukës Topojan	Grupi i punës, përfaqësuesi i komunës	Hedhja e të gjithë informacionit të grumbulluar në draft Planin e Zhvillimit të komunës.
		5	Përmirësimi sipas vërejtjeve të marra nga komuniteti	Java e III-IV të Qershor 2012	Topojan	Grupi i punës, përfaqësuesi i komunës	Shpërndarja tek anëtarët e komitetit konsultativ dhe në komunitet për vërejtjet e sugjerimet. Marrja e vërejtjeve dhe sugjerimeve dhe përgatitja e draftit final. (teknikat dhe metodat që do të përdoren për këtë qëllim zgjidhen nga organizata mbi bazën e përvojës së tyre) (Nr telefoni, kuti për hedhjen e vërejtjeve, person pritis për të dhënë

						sqarimet e mundshme për komunitetin, adrese E-maili, Diskutim me mësues ose aktivitete shtesë me financime të tjera të mundshme)	
		6	Diskutimi dhe miratimi i draftit në komitetin konsultativ të komunës	Java e IV-të Qershor 2012	Shishta vec	Grupi i punës, Komiteti konsultativ, Përfaqësues të komunës.	Prezantimi dhe miratimi nga grupi konsultativ i komunës i draftit të Planit Veprimit.
5	Miratim i në Këshillin e Komunës.	1	Prezantimi i draftit të planit të veprimit tek anëtarët e Këshillit të komunës	Java e I-rë Korrik 2012		Grupi i punës, Komiteti konsultativ, Përfaqësues të komunës	Njohja e anëtareve të Këshillit të komunës me Draft Planin e përgatitur dhe lobim për miratim në Këshillin e Komunës.
		2	Miratimi në Këshillin e Komunës	Muaji Korrik 2012		Mbledhje e hapur e Këshillit të Komunës	Miratimi i planit të veprimit

6	Përgatitja e dorëzimit i dokumentacionit përfundimtar	1	Plotësimi i dokumentacionit.	Java e IV Korrik 2012	Kukës	Grupi i punës	Plotësimi e dorëzimit i dokumentacionit (lista pjesëmarrje në takime, fatura për pije freskuese, materiale trajnimi, transport etj)
---	--	---	------------------------------	-----------------------	-------	---------------	---

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
KOMUNA TOPOJAN
KËSHILLI I KOMUNËS TOPOJAN

VENDIM

Nr. 15, datë 07/12/2012_

PËR MIRATIMIN E PLANIT TË VEPRIMIT TË ZHVILLIMIT AFATË MESEM TË KOMUNËS TOPOJAN

Këshilli i Komunës Topojan në mbledhjen e tij të datës 07.12. 2012, pas shqyrtimit të “Planit të Veprimit të Zhvillimit Afat Mesëm të Komunes” të përgatitur nga grupi I Veprimit Lokal paraqitur nga Shoqata ALB-AID me mbështetjen e “RASP (Rural Association Support Programme)” bazuar në ligjin Nr. 8653 date 31.07.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e qeverisjes vendore” nenet 7, 13, 19 dhe 54, ligjit Nr. 8485, date 12.05.1999 “Kodi i procedurave administrative të Republikës së Shqipërisë”, VKM Nr. 775, date 24.09.2010 “Për administrimin e financimeve të huaja në Republikën e Shqipërisë”, pika 13, ligjin Nr.9734, date 14.05.2007.

VENDOSI:

1. Të miratojë planin e veprimit të zhvillimit afat mesëm të komunës Topojan.
2. Të autorizojë Kryetarin e Komunës Topojan për nënshkrimin e planit të veprimit të zhvillimit afat mesëm.
3. Sipas mundësive për financimi e projekteve që mund të krijojnë nga a) të ardhurat vendore; b) financimet qendrore ose donacionet e ndryshme, kryetari i Komunës autorizohet të bëjë ndryshimet e nevojshme të këtij vendimi.
4. Për zbatimin e këtij vendimi ngarkohet Kryetari i Komunës, Sekretari i Këshillit dhe Departamenti i Program zhvillimit të Komunës Topojan.
5. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Kryetari
Safet Myftari